

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

3. Orlunda kyrkogård, Aska hd.

Pl. I. Fig. 2 (B. 905).

Litteratur: B. 905; L. 1657; Broocman, *Beskr. öfver Östergötl.* 2, s. 674; W. 179.

Runstenen, som nu är borta, har uppenbarligen varit en kalkhäll av samma beskaffenhet som föregående och alla övriga i Orlunda.

Teckningen i B. 905 visar, att den ändan av stenen varit avslagen, som innehållit inskriftens början och slut. Enligt måtten i Bautil har den avtecknade stenen varit c. 1,6 m lång och c. 90 cm bred i den bibehållna ändan.

Av de två första runorna finnes i B. 905 blott stavarnas övre hälft, de translittereras därför med **i**; L. 1657 läser ..**ia**. Runorna 31—32 ha uppenbarligen varit **up**.

Translitterationen av inskriften är enligt B. 905 följande:

a) Första långsidan: — [ii]⁵pir × stin × ¹⁰pisin × iftr ×¹⁵

b) Andra långsidan: fasta²⁰ sun²⁵ isn × k(u)[p]³⁰ : hibur³⁵

Då 'sin' ristas **isn** och ack. sg. m. 'denne' annars icke ristas **pisin** i Östergötland, torde denna ristning vara omställning för ***pinsi**. Ristningen **hibur** måste vara predikat till **k[up]** och betyda 'hjalpe'; måhända utgör den därför ock en omställning **hiblr** med **h** i betydelsen **i**, **e**, som stundom förekommer, i det tecknaren läst **h** för **h**.

Framför 'sten denna' väntar man ett pret., men icke pres., som **iipir** ser ut att vara. Troligen är därför **-iipir** ett pret. sålunda, att **h** **ir** tillsammans stå för **i**, såsom D. II, 1 Stenbrottet, Solna sn, Uppl. **þorkirsl** för ***þorkisl**, vilken inskrift ock har **lætu** för ***litu** men även **h** i betydelsen **r**. Förmodligen står alltså **iipir** för ***lakpir** »lade», med **h** för **i**, alltså eg. ***lakpi**.

W. 179 skriver: — — — **ia** : **pir** × **stin** med ett kolon, som emellertid ej finnes i B. 905, och avser alltså, att **-ia** skall vara 3 pl. pres., t. ex. [**lægg**]ia, vartill **pir** skulle utgöra subjektet »de». Denna tolkning behöver ej förutsätta, att **h** står i betydelsen **i**, men det är med den dels svårt att förklara den omvända ordföljden, dels väntar man i så fall icke nom. pl. mask. utan neutr., då **sun isn** måste syfta på fader och moder, om mer än den ena varit nämnd.

Framför den avlidnes namn ack. **fasta** står en stav, som dock torde vara ett ornament, motsvarande kroklinien i slutet av första långsidan. Då i Ög. 2 den avlidnes namn är **uifast**, kunde man visserligen tänka på att denna stav vore återstod av **ui** och Ög. 3 ägnad samme man, men av namnet Vifast förekommer ingen svag biform. Om Ög. 2 och Ög. 3 äro vårdar över samma person, så har ristaren i Ög. 2 utsatt hans verkliga namn Vifast, i Ög. 3 brukat kortnamnet Faste; Ög. 3 har alltså bekostats av den dödes fader, Ög. 2 förmodligen av hans bröder.

Inskriftens transskription kan alltså förmodas vara: — [**lag**]ði stēn þænsi æftir Fasta sun sin. Guð hælpi —

Översättning: N. N. lade denna sten efter sin son Faste. Gud hjälpe [hans själ].

